

2022. gads bija pirmais gads, kad pēc administratīvi teritoriālās reformas, uzsāka darbu Cēsu novada pašvaldības iestāde “Cēsu novada Sociālais dienests”, kas tika izveidots apvienojoties septiņu novadu sociālajiem dienestiem. Galvenais izaicinājums bija izveidot darbinieku komandu ar kopīgu mērķi un pieejamu sociālo palīdzību visā novadā.

Varu teikt, ka kopumā iepriekšējais gads ir bijis sarežģīts un grūts. Pirmkārt, izveidojoties jaunajai struktūrai un jauniem pienākumiem, darbiniekiem bija jāpiemērojas un jāmacās strādāt savādāk. Arī pārējām pašvaldības iestādēm un novada iedzīvotājiem bija jāpierod pie jaunās sistēmas un pieņemšanas laikiem.

Otrkārt, karš Ukrainā un atbalsta organizēšanas Ukrainas civiliedzīvotājiem daļai darbinieku ieviesa papildus darbu un pienākumus. Tā bija jauna pieredze, it sevišķi sadarbībā ar nevalstiskajām organizācijām un citām pašvaldības iestādēm.

Treškārt, straujais izmaksu pieaugums gāzei, elektrībai un cietā kurināmā iegādei un valsts atbalsta energoresursa iegādei nodrošināšana no darbiniekiem prasīja papildu noslodzi un darba pienākumus.

Jāpiemin, ka vēl gada sākumā bija spēkā arī visai strikti Covid-19 ierobežojumi, kas ietekmēja sociālo darbu.

Kopumā 2022. gads ir bijis ļoti dinamisks, saskārāmies ar daudz jauniem izaicinājumiem, līdz ar to mācījāmies pielāgoties un meklēt vislabākos risinājumus. Šajā gadā noteikti jāturpina iesāktais un jāpilnveido Cēsu novada Sociālā dienesta darbs.

Cēsu novada Sociālā dienesta vadītājs
Ainārs Judeiks

2022

Pieņemti **16 839** iedzīvotāju
iesniegumi palīdzības/
pakalpojumu piešķiršanai

Veikti **19 206** apsekojumi dzīvesvietā un
konsultācijas, t.sk. konsultācijas pa telefonu

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Savienības projektos piesaistīti
604 720, 27 €

16 pilngadīgām personām
uzsākts sniegt grupu
mājas pakalpojumu Cēsīs

Sniegts atbalsts un sociālā
palīdzība ~ **1 300** Ukrainas
kara bēgļiem

Sociālajai palīdzībai,
pakalpojumiem un brīvās iniciatīvas
pabalstiem izlietots **1 945 312 €**

Nodrošināti/sniegti **27** pakalpojumi un **27**
dažādi pabalsti dažādām iedzīvotāju grupām

Dalība sociālo darbinieku konferencē
“Viņi ir mēs” ar tēmu
“Profesionālās apvienības spēks”

10 darbinieki apgūst **10** pilotprojektus un
metodikas - darbs ar jauniešiem, senioriem,
ģimenes asistenta darbs ģimenē, kopienas

2023

Cēsu novada Sociālais dienests ar 2022.gada 1.janvāri ir Cēsu novada pašvaldības izveidota iestāde, kura nodrošina sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanu un administrēšanu, kā arī īsteno pašvaldības un sociālā dienesta uzdevumus sociālās aizsardzības jomā, kuri

noteikti likumos, Ministru kabineta noteikumos, pašvaldības saistošajos noteikumos vai līgumos. 2021.gadā administratīvi teritoriālās reformas ietvaros apvienoti Cēsu, Priekuļu, Amatas, Līgatnes, Pārgaujas, Vecpiebalgas un Jaunpiebalgas apvienību pārvalžu sociālie dienesti, izveidojot vienotu Sociālo dienestu.

22 klientu apkalpošanas vietas

SOCIĀLĀ DIENESTA STRUKTŪRA

Sociālā dienesta organizatorisko struktūru veido piecas nodaļas - Administratīvā nodaļa, Ģimeņu ar bērniem atbalsta nodaļa, Pilngadīgo personu atbalsta nodaļa, Sociālo pakalpojumu un Sociālās palīdzības nodaļa.

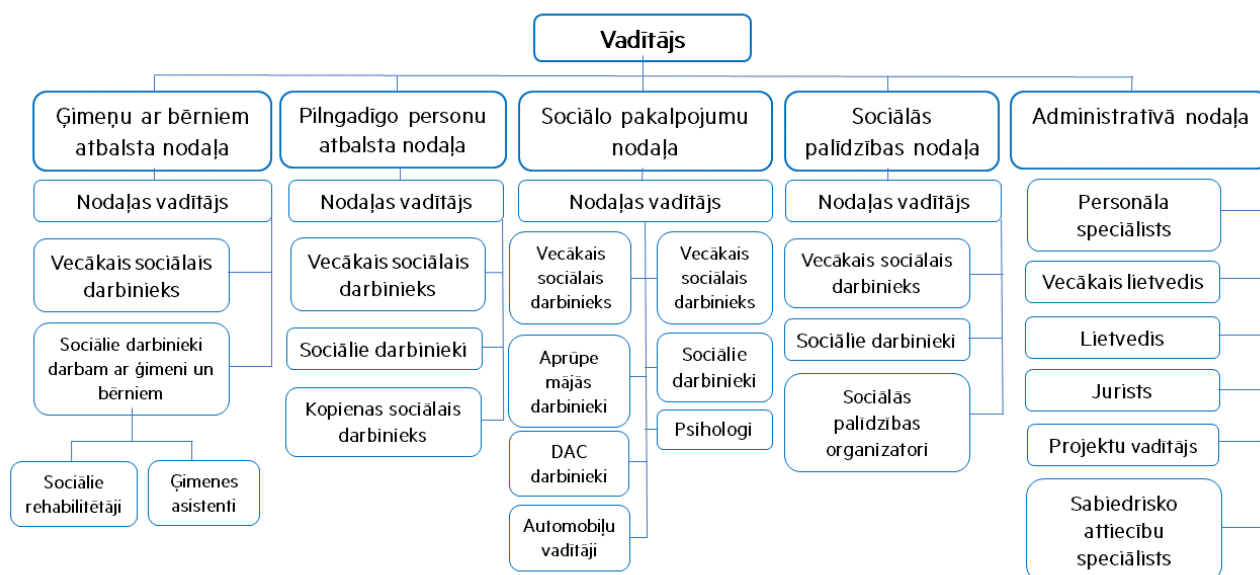
Uz 2022.gada 31.decembri dienesta struktūrā ir 74,9 amatu vienības, strādā 71 darbinieks, no kuriem 42 ir sociālā darba speciālisti (SDS) ar atbilstošu izglītību.

42 sociālā darba speciālisti¹
(vakantas 3,7 amatu vienības)

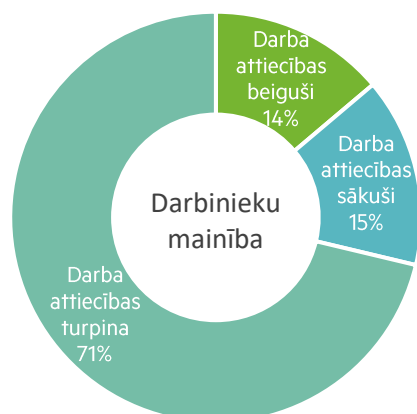
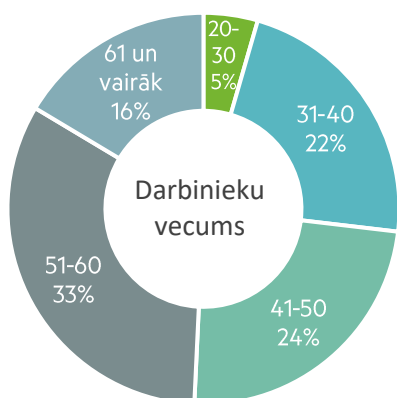
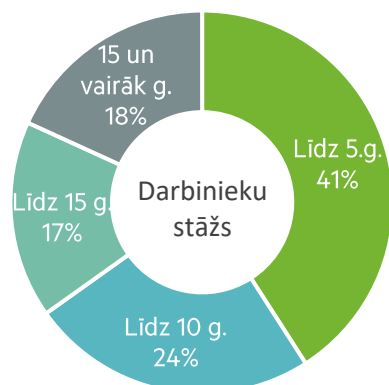
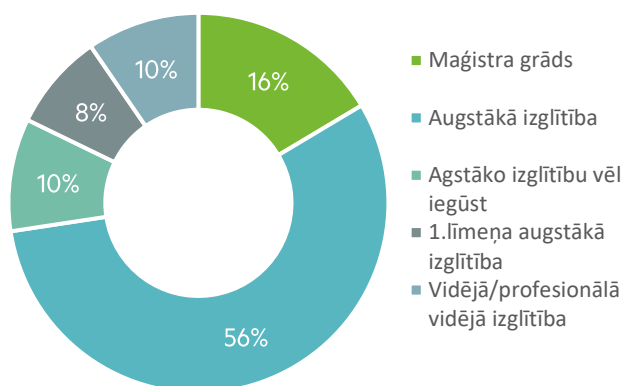
Uz 44 741 novada iedzīvotāja²

¹ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 10. pantā noteikts sociālā darba speciālistu skaits uz 1000 iedzīvotājiem

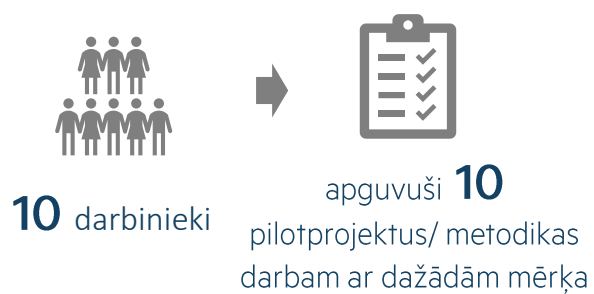
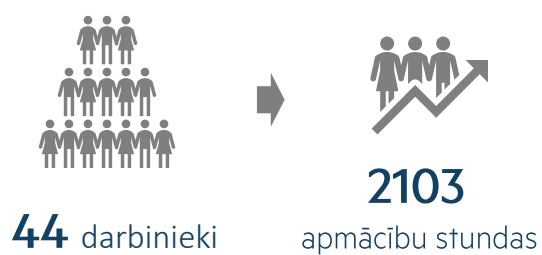
² [https://www.pmlp.gov.lv/lv/media/7137/download/datiem uz 01.07.2022. Cēsu novadā reģistrēti 44 741 iedzīvotāji](https://www.pmlp.gov.lv/lv/media/7137/download/datiem+uz+01.07.2022.+Cesu+novada+reģistrēti+44+741+iedzīvotāji)

PERSONĀLS

Vidējais darbinieku vecums - 48 gadi

DARBINIEKU PROFESIONĀLĀ PILNVEIDE

SOCIALĀ DIENESTA FUNKCIJAS

Sniegt sociālo palīdzību un pakalpojumus

Piešķirt un izmaksāt Domes saistošajos noteikumos paredzētos pabalstus

Koordinēt un veikt likumpārkāpumu profilakses darbu ar bērniem

Nodrošināt ārpusģimenes aprūpes administrēšanu bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem

Nodrošināt sociālās garantijas bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem

Administrēt invaliditātes mazināšanas pasākumus (asistenta, pavadona, sociālās rehabilitācijas atbalsts u.c.)

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu administrēšanu no vardarbības un prettiesiskām darbībām cietušajiem

Citi normatīvajos aktos noteiktie un Pašvaldības deleģētie pārvaldes uzdevumi

DOKUMENTU PĀRVALDĪBA

16 839 iedzīvotāju iesniegumi par palīdzību un pakalpojumiem (71 iesniegums anulēts)

8 767 pieņemti lēmumi, t.sk. 293 negatīvi lēmumi

2 418 vēstules/iesniegumi par dažādiem ar sociālā dienesta darbību saistītiem jautājumiem

2 576 rēķini

1 542 izejošās vēstules

1 257 līgumi un papildu vienošanās (t.sk. līgumi par asistenta pakalpojuma piešķiršanu)

367 rīkojumi (160 rīkojumi par darbinieku atvaļinājumiem, 1 rīkojums par ārzemju komandējumu, 48 rīkojumi par vietējiem komandējumiem, 93 rīkojumi personāljautājumos un 65 rīkojumi pamatdarbības jautājumos)

185 darba līgumi un papildvienošanās

12 izziņas par darbiniekiem

45 plānošanas sapulces

12 Sociālo un veselības jautājumu komitejas sēdes, izskatīti 29 Sociālā dienesta sagatavoti jautājumi

10 saistošo noteikumu projekti

21 Domes lēmumu projekts

5 sociālā dienesta darbinieku kopsapulces

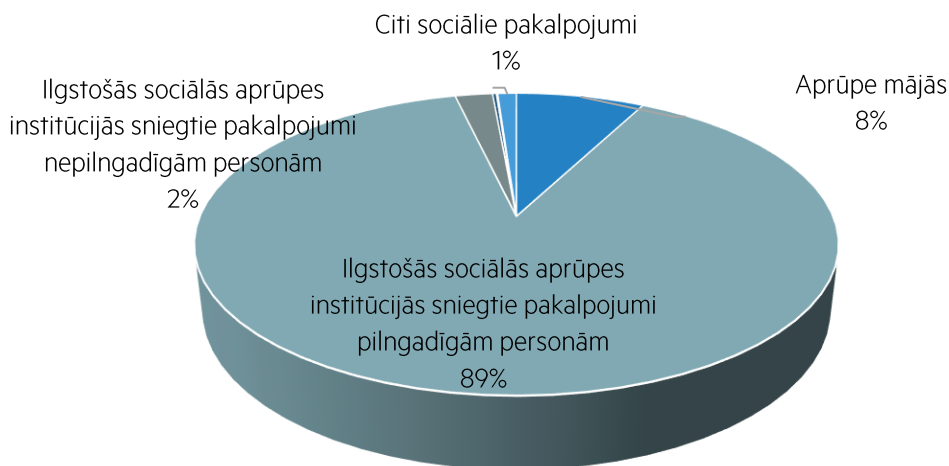
146 starpinstitucionālās tikšanās

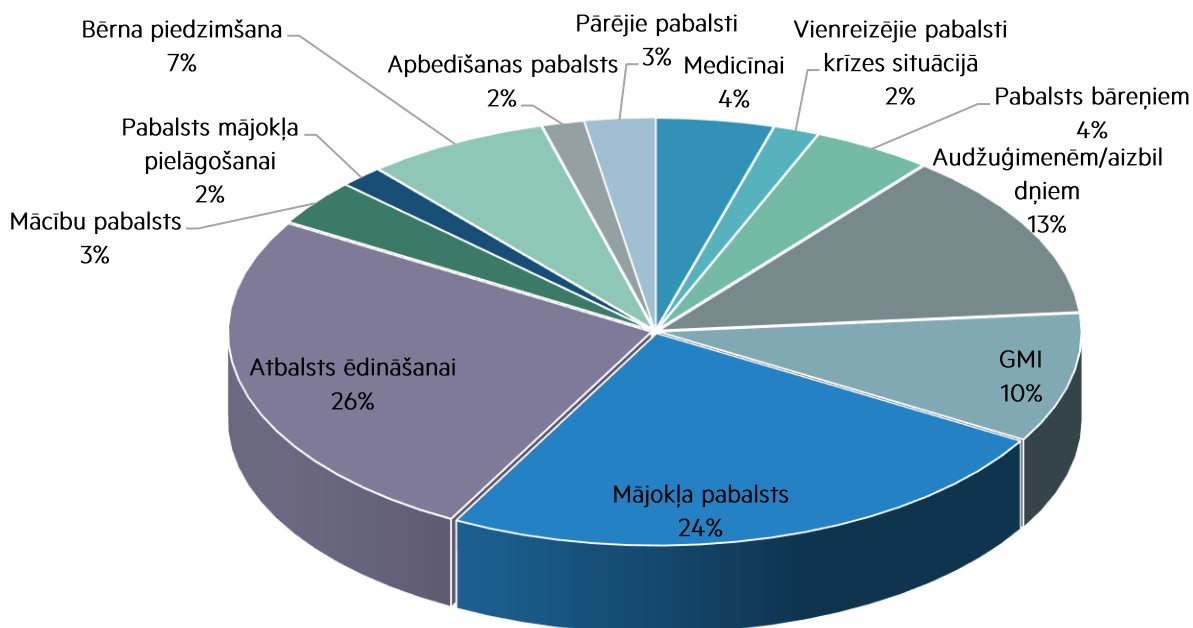
PAKALPOJUMI, SOCIĀLĀS PALĪDZĪBAS PABALSTI UN PAŠVALDĪBAS BRĪVĀS INICIATĪVAS PABALSTI

Pabalstos un pakalpojumos 2022.gadā izlietots 1 945 311,73 euro. Sociālajai pakalpojumiem –950 703,78 euro un sociālās palīdzības pabalstos un pašvaldības brīvās iniciatīvas pabalstos izlietoti 994 607,95 euro

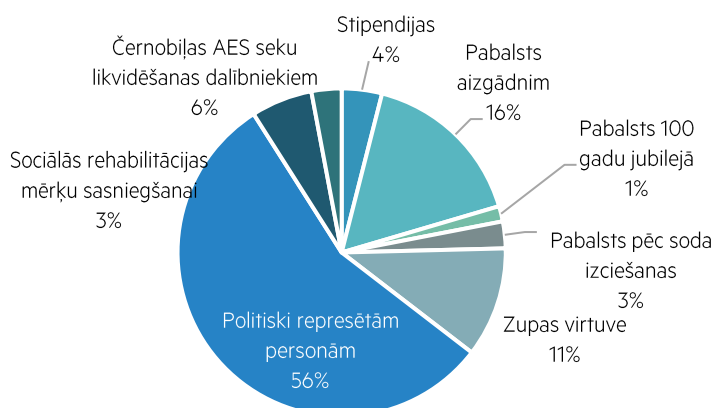
■ Izlietotais finansējums sociālo pakalpojumu nodrošināšanai 2022.gadā, %

■ Izmaksāto pabalstu sadalījums 2022.gadā, %

Izmaksātie pārējie pabalsti 2022.gadā, %

SOCIĀLAIS DARBS UN SOCIĀLIE PAKALPOJUMI

2022.gadā sniegti/nodrošināti **27** sociālie pakalpojumi

- Aprūpe mājās - **120** klientiem
- pakalpojums "Drošības poga"- **3** klientiem
- sociālās aprūpes pakalpojums naktspatversmē - **17** klientiem
- grupu dzīvokļa (mājas) pakalpojums - **28** klientiem
- aprūpes pakalpojums personām no 5 līdz 18 gadu vecumam ar invaliditāti, kurām ir izteikti smagi funkcionēšanas ierobežojumi **29** klientiem
- dienas aprūpes centrs personām ar garīga rakstura traucējumiem - **38** klientiem
- dienas aprūpes centrs bērniem ar funkcionāliem traucējumiem - **14** bērniem
- atbalsta, izglītojošās un pašpalīdzības grupas – noorganizētas **4** grupas, **16** iedzīvotājiem sniegtas individuālās nodarbības
- dienas centra pakalpojums personām bez noteiktas dzīvesvietas un personām, kam nepieciešams sociālpsiholoģisks atbalsts un sociālo prasmju pilnveide **10** klientiem
- sociālā rehabilitācija bērniem, kuri cietuši no prettiesiskām darbībām **56** bērni
- sociālā rehabilitācija vardarbībā cietušām un veikušām pilngadīgām personām – **20** personas (*darbs veikts ar 236 ģimenēm*)
- specializētās darbnīcas – **33** klienti
- speciālistu pakalpojumi un konsultācijas sociālās rehabilitācijas un sabiedrībā balstītu pakalpojumu ietvaros – **73** klientam
- speciālistu pakalpojumi bērniem ar funkcionāliem traucējumiem - **117** klientiem
- sociālā darba pakalpojums
- psihologa pakalpojums – **118** klientiem
- pagaidu dzīvojamās platības pakalpojums (krīzes dzīvoklis) – nav bijis nepieciešams
- asistenta pakalpojums pilngadīgām personām ar invaliditāti - **147** klientiem
- asistenta vai pavadoņa pakalpojumi bērniem ar invaliditāti - **34** klientiem
- ģimenes asistenta pakalpojums - **20** ģimenēm
- specializētā transporta, vieglā transporta un mobilā pacēlāja pakalpojums **82** klientiem
- īslaicīga sociālā aprūpe institūcijā bērniem ar funkcionāliem traucējumiem jeb atelpas brīža pakalpojums - nav bijis nepieciešams
- ilgstoša un īslaicīga sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā pilngadīgām personām - ievietotas **106** personas
- ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā bērniem - ievietots **1** bērns

SOCIĀLĀ DARBA PAKALPOJUMS PILNGADĪGĀM PERSONĀM

Sociālo darbu ar pilngadīgām personām veic pilngadīgo personu atbalsta nodaļa (13 darbinieki). Pēc administratīvi teritoriālās reformas, kuras rezultātā tika izveidots viens sociālais dienests, apvienojot speciālistus no septiņu novadu sociālajiem dienestiem ar dažādām pieredzēm. Nodaļā pērn tika strādāts pie komandas izveides, vienlīdzīgas pieejas, pakalpojumu un pabalstu vienādošanas un vienota darba skatījuma – uz klienta vajadzībām vērsta sociālā darba pieeju attīstīšanas.

Nodaļas galvenie uzdevumi 2022.gadā:

- nodaļas atbildības zonu, funkciju un darbības robežu noteikšana;
- nodaļas darbinieku komandas izveide;
- pakalpojumu un pabalstu vienādošana;
- vienota sociālā darba pieejas attīstīšana;
- instrukcijas izveide, darbs pie procesu aprakstiem;
- darbinieku izglītošana;
- darbs ar Ukrainu civiliedzīvotājiem, sociālā atbalsta sniegšana ukraiņu civiliedzīvotāju atbalsta centrā, mentora pakalpojumu nodrošināšana, valsts atbalsta izmitinātājiem administrēšana;
- pabalsta mājokļu vides pielāgošanai personām ar funkcionāliem traucējumiem administrēšana un ieviešana;
- kopienas sociālā darba ieviešana novadā

Darbs ar klientiem/ sociālā gadījuma apraksts Nr.1

Inta, 83 gadi, pārvietojas ar kūjām, dzīvo sociālajā mājā 4. stāvā. Sociālajā dienestā (turpmāk-Dienests) vēršas no 2017. gada, aktīvi izmanto transporta pakalpojumu, jābrauc pie ārstiem Rīgā un Cēsīs. Problēmas, ka regulāri dzīvoklis apzagts, tikusi pat ierīkota signalizācija 2017. gadā, sūdzas policijai, draud zvanīt Valsts policijas priekšniekam I. Ķuzim.

2019. gadā Inta apgalvo, ka dzīvokli iekļūst kaimiņienes dēls, kurš plēš mantas, saindē ēdienu. Konfliktsituācijas ar Dienestu, jo transporta pakalpojumu pieprasa arvien biežāk un, kad Dienests nevar to uzreiz nodrošināt, draud zvanīt Cēsu domes priekšsēdētājam J.Rozenbergam.

Inta vēlas aprūpes mājās pakalpojumu, jo grūtības pārvietoties, atnest pārtiku, bet nevēlas pakalpojuma sniedzēju "Latvijas Samariešu apvienība", jo "viņu vadītājs palicis tik resns, ka ģimīs knapi ieiet televizora ekrānā". Grib, lai Dienests maksā viņas izvēlētajai aprūpētājai. Vairāk kā 3 reizes piedāvāts aprūpes mājās pakalpojums, bet Inta kritizē, nepiekrīt, nevēlas maksāt līdzmaksājumu.

Atkārtoti sūdzas, ka kaimiņš sabojā dzīvokļa durvju slēdzeni, zog pārtiku, medikamentus, zvana uz namu pārvaldi. Dzīvokļu pārvaldes darbinieki apseko, nekādus bojājumus nekonstatē.

2022. gada pavasarī Inta pārvietojas ar staiguli, kāpj pa kāpnēm, lai gan var nokrist, zvana pie kaimiņu durvīm. Dienesta apsekojuma laikā stāsta, ka maltā gaļa, kura smako un atrodas pie gultas, ir paredzēta mirušajam sunītim, kurš apbedīts skapī, pēc tam saka, ka pajokojusi, sunīts apbedīts dzīvnieku kapsētā. Atsakās no aprūpes mājās pakalpojuma un no pansionāta. Atkal apzagts dzīvoklis, kāds tur dzīvojot, kamēr Inta slimnīcā, zog ēdienu, drēbes, sajauc dzīvokli.

Vasarā Inta piekrīt aprūpes mājās pakalpojumam, pēc dažu reižu pakalpojuma saņemšanas ir neapmierināta- nav atnests īstais ēdiens, nekārtīgi nomazgāti logi, atsakās līdzmaksājumu veikt un atsakās no pakalpojuma.

Rudenī situācija vēl vairāk pasliktinās. Inta paliek rupjāka, kliedz uz aprūpētāju, kad nāk pārbaudīt vai viss kārtībā. Bieži tiek saukt neatliekamās palīdzības dienests. Problēmas arī ar medikamentu lietošanu, konfliktē ar ģimenes ārsti par medikamentiem, bieži zvana, izdzer par daudz medikamentus, vai vispār nelieto, ir vairākas hroniskas saslimšanas, cukura diabēts.

Nav naudas ēdienam, pazudusi bankas karte, palīdz kaimiņi, telefons nedarbojas. Inta paliek haotiskāka, dzīvoklis nekārtīgs, smako. Vairākkārt piededzinājusi ēdienu. Dienests piesaista Zupas virtuves pakalpojumu, sociālā darbiniece kopā ar LSA aprūpētāju nes Intai zupu, apskatot dzīvokli, atklāj uz šķīvja fekālijas, tualetes pods nosprostoies, uz grīdas izmētāta netīra apakšveļa.

Inta atkārtoti nākamajā nedēļā tiek ievietota Cēsu klīnikā. Pēc nedēļas ārstēšanās Intai tiek konstatēts vīruss Covid-19. Dienests sarunā vienojas par pakalpojumu Intai SAC Mārsnēni. Pēc 2 nedēļu ārstēšanās slimnīcā Inta tiek pārvesta uz SAC. Praktiski nestaigā, no ratiņkrēsla ar palīdzību spēj iesēsties mašīnā. Pa ceļam Inta saprot, ka netiek vesta uz mājām, draud zvanīt prokuroram, Ramonai (iespējams labklājības ministrei R. Petravičai), rupji apsaukājas, sociālās darbinieces paskaidro, ka tas ir vienīgais veids kā viņai palīdzēt, pirms piebraukšanas pie pansionāta, saka, ka ir ļoti labas atsauksmes par šo pansionātu un ir priecīga. Atgriezeniskā saite no pansionāta pēc dažām nedēļām, ka Intai iet labi, vairs nerunā tik rupji, ir iedzīvojusies.

Darbs ar klientiem/ sociālā gadījuma apraksts Nr.2

No pašvaldības policijas saņemta informācija, ka naktspatversmē nogādāts jauns klients (iepriekš nav bijusi redzeslokā) bez noteiktas dzīvesvietas, personai ir fiziskās veselības problēmas. Sociālais darbinieks sarunā ar klientu noskaidro klienta sociālo situāciju un sociālās funkcionēšanas spējas, kā arī klienta vajadzības un apzina resursus:

Virietis, 52 gadi, ģimene nekad nav bijusi, bērnu nav, ilgstošs bezdarbnieks, vienīgais radnieks – māte (mirusi pirms 2 gadiem), no mātes mantoto dzīvokli zaudējis par komunālo maksājumu parādiem, šobrīd persona bez noteiktas dzīvesvietas, mitinās uz ielas vai pie paziņām. Atkarību problēmas. Zaudētas darbaspējas, iegūtas fiziskās un garīgās veselības problēmas, saka, ka nav nekādu mērķu dzīvei, revidē atkritumu kastes daudzdzīvokļu māju pagalmos, atsakās mazgāties, staigā netīrās drēbēs.

Sociālā darbinieka mērķis darbam ar klientu:

- Nodibināt kontaktu un uzsākt sadarbību;
- Noskaidrot klienta stiprās puses, intereses, vajadzības un mērķus dzīvei, piepildīt vajadzību pēc piederības;
- Vienoties par sadarbības mērķi, risināmajām klienta grūtībām, palīdzēt ieraudzīt resursus pārmaiņām, motivēt izmantot šos resursus, vairojot klientam ticību, ka viņam ir pa spēkam veikt pārmaiņas.
- Klienta vajadzības: pajumte, ēdiens, veselības aprūpe, alkohols, cigaretes, internets datorspēlēm, piederība, atzinība, vajadzība justies noderīgam.
- Resursi sociālā darbinieka skatījumā: Dienas centrs bezpajumtniekiem, naktspatversme, zupas virtuve, sociālā darbinieka konsultācijas, Anonīmo atkarīgo sapulces, ģimenes ārsts, narkologs/psihiatrs, sociālā dienesta psihologa konsultācijas, sociālie pakalpojumi personām ar garīga rakstura traucējumiem (grupu dzīvokļa pakalpojums, specializēto darbnīcu pakalpojums atbalsta centrā "Pērle").

Sadarbības dinamika:

- Sākotnēji klientam sociālā darbinieka konsultācijas tiek sniegtas 2 reizes nedēļā, šobrīd 2 reizes mēnesī.
- Klienta motivācija nenoturīga/mainīga. Lēna dinamika. Pasīvi iesaistās mērķu un uzdevumu noteikšanā. Atzīst, ka trūkst gribasspēka. Ir pozitīvas pārmaiņas dzīvesveidā, kuras panāktas piesaistot sociālos pakalpojumus. Pozitīvi, ka klients pieņem daļu no sociālajiem pakalpojumiem un iesaistās piedāvātajās aktivitātēs, kas palīdz ilgāk noturēties bez alkohola lietošanas.

Virzība uz pārmaiņām un rezultāts:

Sākotnēji klients uzsāka saņemt naktspatversmes pakalpojumu, dienas centra pakalpojumu bezpajumtniekiem, zupas virtuves pakalpojumu. Vēlāk, turpinot sadarbību ar sociālo darbinieku, klients pieņem lēmumu izmantot pieejamos resursus atkarības problēmas mazināšanai (apmeklēt narkologu, lieto medikamentus trauksmes mazināšanai, apmeklējis Minesotas programmu). Ir nokārtota invaliditātes grupa, klients minimālā apmērā sācis rūpēties par savu higiēnu, dzīvo grupu mājā "Cēsis", alkohola lietošana vairs nav katru dienu, no pensijas ir iegādājies telefonu, pēc tam brilles, izsaka vēlmi uzsākt apmeklēt bibliotēku, atbalsta centrā "Pērle" specializētajās darbnīcās uzņemties atbildību par veļas mazgāšanu, patīk arī paklāju aušana (šādi tiek piepildīta cilvēka vajadzība būt noderīgam, vajadzība pēc piederības kādai kopienai). Klienta atveseļošanās un sociālo funkcionēšanas spēju atjaunošanas process vēl turpinās, viņš turpina apmeklēt individuālās psihologa konsultācijas un sociālā darbinieka konsultācijas.

SOCIĀLĀ DARBA PAKALPOJUMS ĢIMENĒM AR BĒRNIEM

Sociālo darbu ar ģimenēm un bērniem veic Ģimeņu ar bērniem atbalsta nodaļa. 2022.gada sākumā pēc novadu reformas rezultātā izveidotā vienotā Dienesta Cēsu novadā, nodaļas darbu nodrošināja tikai 9 darbinieki, līdz ar to tas radīja problēmas iesāktā sociālā darba ar ģimenēm ar bērniem nepārtrauktība līdz administratīvi teritoriālajai reformai bijušajās Jaunpiebalgas, Vecpiebalgas, Priekuļu un Amatas novadu administratīvajās teritorijās. Pieciem nodaļas darbiniekiem tika noteikta papildu pienākuma veikšana minētajos novados, kas radīja lielu darba apjoma pieaugumu, samazināja iespējas pietiekamā apjomā veikt sociālo darbu ģimenēs un, radot ilgstošā laika periodā pārslodzi, paaugstināja izdegšanas risku darbiniekiem. 2022.gada beigās nodaļas funkcijas nodrošināja jau 12 darbinieki, tomēr joprojām bijušajās Priekuļu un Amatas novadu administratīvajās teritorijās nebija iespējams uz vietas nodrošināt sociālos darbiniekus.

Nodaļas galvenie uzdevumi 2022.gadā:

- nodaļas funkciju, atbildības un darbību robežu noteikšana;
 - nodaļas darbinieku komandas izveide;
 - redzeslokā esošo ģimeņu problemātikas apzināšana;
 - atbilstošākā sociālā darba pakalpojuma sniegšanas modeļa izveide, darbinieka pieejamības nodrošināšana ikvienā novada pagastā;
 - darbinieku darba noslodzes vienmērīguma nodrošināšana;
 - vienotas sociālā darba ar ģimenēm ar bērniem prakses ieviešana;
 - nodaļas darba instrukcijas, vienotu dokumentu, atskaišu sistēmas izstrāde;
 - ģimenes asistenta pakalpojumu ieviešana novadā;
 - vecāku izglītības programmas pieejamības nodrošināšana novadā;
 - dalība LM pilotprojektos (ģimenes asistenta apmācības, metodikas izstrāde darbā ar jauniešiem)
 - izskaidrojošs/izglītojošs darbs ar nodaļas darbiniekiem vienotas prakses ieviešanai.

2022. gadā sociālā darba pakalpojums tika sniegts pavisam 463 ģimenēm, t.sk., sociālā riska un dienesta redzeslokā esošām ģimenēm.

131

Daudzbērnu ģimene
(426 bērni)

114

Nepilnas ģimenes
(192 bērni)

218

Pilnas ģimenes/ abi
vecāki (419 bērni)

Novada teritorijas Ģimeņu ar bērniem klientu lietu skaits:	Gadījumu lietas	Pakalpojumu lietas	Informatīvas lietas	Noslēgtās lietas 2022.gadā
Līgatne (pagasts/pilsēta)	16	6	5	16
Nītaure, Zaube, Skujene	13	2	2	2
Liepa, Mārsnēni, Priekuļi, Veselava	25	4	35	8
Vecpiebalga, Dzērbene, Taurene, Kaive, Ineši	15	6	15	0
Jaunpiebalga, Zosēni	5	3	9	4
Straupe, Stalbe, Raiskums	18	9	3	5
Drabeši, Amata	9	3	2	0
Cēsis/Vaive	86	46	81	15
KOPĀ:	187	79	152	50

Arī 2022.gadā bija vērojama tendence palielināties to redzeslokā esošo ģimeņu skaitam, kurās vienam vai abiem vecākiem ir psihiska saslimšana (t.sk., traumas no bērnības, šizofrēnija, personas nosliece uz depresiju, robežstāvokļa personības traucējumi).

Lielākoties problēmas, ar kurām saskaras ģimenes, ir kompleksas - ir grūti izcelt vienu, galveno problēmu, jo tās ir sistēmiskas (savstarpēji saistītas). Izaicinājumi, ar kuriem galvenokārt saskaras

nodaļas redzeslokā esošās ģimenes, ir nepietiekamas prasmes bērnu aprūpē un audzināšanā, t.sk., pozitīvā disciplinēšanā, atkarības problēmas vienam vai abiem vecākiem, zemas sociālās prasmes (tai skaitā, prasme uzņemties atbildību, konstruktīvi risināt konfliktus, komunicēt un sadarboties pāra attiecībās, spēja pašreflektēt u.c.), zemas dzīves prasmes, pāra šķiršanās gadījumos nespēja vecākiem savstarpēji vienoties par bērnu vajadzību un interešu nodrošināšanu, vardarbība ģimenē (īpaši emocionālā vardarbība), nepietiekami finanšu resursi un zemas prasmes budžeta plānošanā.

Atbalsts bērniem un jauniešiem: Sociālais dienests jau vairākus gadus nodrošina ciņas sporta apmācības bērniem no sociālās atstumtības riskam pakļautajām ģimenēm. 2022.gadā apmācības tika nodrošinātas 11 bērniem (7-16g.v.). Apmācības nodrošināja biedrība "Paula Budovska Latvijas Centrālais Cīņas sporta klubs" saskaņā ar licencētu programmu. Tā ir iespēja bērniem savu brīvo laiku pavadīt lietderīgi. Bērni piedalījās sacensībās gan Latvijā, gan Igaunijā un saņēma godalgotas vietas. Sadarbībā ar biedrību "Latvijas Sarkanais Krusts" un Kultūras un Izglītības fondu "UPE", kā arī ar ESF projekta "Pasākumi Cēsu novada pašvaldības iedzīvotāju veselības veicināšanai un slimību profilaksei" atbalstu noorganizētas četras nometnes gan bērniem no trūcīgām un maznodrošinātām ģimenēm, gan arī bērniem ar funkcionāliem traucējumiem.

■ Atbalsta un pašpalīdzības grupu pakalpojums

2022.gadā tika turpināta 2020.gadā uzsāktā sadarbība ar Fondu "Plecs", kurā Cēsu novads kā pirmā pašvaldība Latvijā uzsāka finansēt vecāku izglītības programmas īstenošanu, piedāvājot Cēsu novada iedzīvotājiem programmu apgūt bez maksas ar mērķi vecākiem sniegt dziļāku sevis izpratni, savu un bērna vajadzību apzināšanos, veidot drošas un emocionāli tuvas attiecības ģimenē. 2022.gadā tika noorganizētas 3 grupas līdz 16 vecākiem vienā grupā. Kopumā nodarbības apmeklēja 48 vecāki.

Nemot vērā programmas dalībnieku dzīvesvietas un iespējas nokļūt uz nodarbībām klātienē, tika pieņemts lēmums nodarbības nodrošināt tiešsaistē, zoom platformā. Nepietiekošu cilvēkresursu dēļ bija grūtības nodrošināt atbalsta-izglītojošo grupu nodarbības dienesta klientiem. Kā risinājums tika rasts izmantot tiešsaistes un individuālu pieeju un prasmju treniņus mazās grupās vai individuāli. Tādējādi, attālināti izglītojošo - atbalsta grupu nodarbībās "Ceļvedis, audzinot pusaudzi" (8 nodarbības) tiešsaistē programmas apguvē iesaistījās 15 vecāki. Individuālās nodarbības tika organizētas 16 pusaudzū vecākiem. 2022.gadā sociālās rehabilitācijas programmas vecākiem ar zemām prasmēm mazās grupās nodrošināt nebija iespējams sociālo rehabilitētāju trūkuma dēļ.

■ Likumpārkāpumu profilakses darbs ar bērniem

2022.gadā darbu ar sociālās korekcijas programmu izstrādi veica sociālais darbinieks darbam ar ģimeni un bērniem, kurš specializējas sociālās korekcijas programmu izstrādē un īstenošanā. Likumpārkāpumu profilakses nolūkos jauniešiem korekcijas programmas ietvaros bija iespēja piedalīties grupu nodarbībās "Vardarbības mazināšana un veselīgu attiecību veicināšana jauniešu vidē" pēc centra "MARTA" izstrādātas jauniešu metodoloģijas. Tāpat jauniešiem tika dota iespēja iesaistīties brīvprātīgo aktivitātēs biedrības "Latvijas Sarkanā Krusts" jauniešu nodaļas darbībā.

19

jauniešiem izstrādātas
sociālās korekcijas
programmas

14

jaunieši turpināja
sociālās korekcijas
programmu

4

jauniešiem veikts
preventīvais darbs

Pērn secināms, ka sociālās korekcijas programmā esošiem bērniem ir nepieciešams daudz plašāks pakalpojumu klāsts, nepieciešams piesaistīt papildu brīvprātīgo resursus, piemēram, nevalstiskās

organizācijas. Viena no būtiskākajām problēmām esošajā atbalsta sistēmā bērniem ar uzvedības problēmām vai to iestāšanās risku un viņu ģimenēm ir tā, ka dažkārt vecāku iesaiste ir apgrūtināta, ņemot vērā vecāku motivācijas, laika vai zināšanu trūkumu. Vecāki nereti nav motivēti risināt ģimenē esošās problēmas, bet tās noliegt, tas traucē stiprināt vecāku spēju labot pieļautās kļūdas saskarsmē un bērna audzināšanā. Darbu apgrūtinā, ja vecāki nenodrošina korekcijas plānā izvirzīto uzdevumu izpildi attiecībā uz bērnu, grūti rast kādu motivējošu mehānismu. Kopumā sadarbība ar jauniešiem 2022.gadā ir bijusi veiksmīga.

Vasarā no 1. jūnija līdz 27. jūlijam Cēsu novadā un Cēsīs norisinās biedrības "PINS" un Cēsu novada Sociālā dienesta kopīgi veidotais projekts "Cilvēks cilvēkam". Projektā piedalījās 5 ukraiņu un 5 latviešu jaunieši vecumā no 13-25 gadiem. Projekta mērķis bija palīdzēt Ukrainas bēgļiem vecumā no 13-25 gadiem integrēties Latvijā, gleznainajā Cēsu novadā, sajūst Latvijas iedzīvotāju rūpes un dot iespēju Latvijas jauniešiem sniegt Ukrainas jauniešiem savu atbalstu.

▪ **Sadarbība ar citām institūcijām ģimeņu ar bērniem sociālo problēmsituāciju risināšanā**

2022. gadā uzsākta sadarbība ar 86 ģimenēm, kuras nodaļas redzeslokā nonākušas pirmo reizi. Visbiežāk par problēmsituācijām informāciju sniedz bāriņtiesas (gan Cēsu novada bāriņtiesa, gan citu novadu bāriņtiesas, ja kāda no ģimenes locekļa juridiskā/faktiskā dzīvesvieta ir Cēsu novadā), izglītības iestādes un policija.

2022.gadā no bāriņtiesām saņemtas 312 vēstules, kurās sniegta informācija par ģimeni, ar kuru būtu nepieciešams uzsākt sadarbību, veikt sociālo darbu vai nodrošināt ar sociālajiem pakalpojumiem, vai sagatavot atzinumu par ģimenes sadarbību sociālo problēmu mazināšanā/novēršanā, vai uzaicinājums piedalīties Bāriņtiesas sēdēs konkrētas ģimenes administratīvās lietas izskatīšanā. Uz visām vēstulēm/informācijas pieprasījumiem sociālie darbinieki ir sagatavojuši informāciju, kas pamatojas uz sociālo darbinieku veikto izvērtējumu, analīzi un secinājumiem par izmaiņām ģimenes situācijās.

2022.gadā no policijas saņemts 194 ziņojumi/vēstules par notikumiem ģimenēs, kuras nonākušas policijas redzeslokā. Visbiežāk šie ziņojumi bija par konfliktsituācijām vai vardarbību, kas notiek dažādu atkarību izraisītu vielu (biežāk alkohola) iespaidā, kā arī par jauniešiem, kuri iesaistīti likumpārkāpumos un kam nepieciešams izstrādāt uzvedības sociālās korekcijas programmas, kā arī pieprasījumi veikt ģimenes dzīves apstākļu apsekošanu viņu dzīvesvietās. 37 vēstules saņemtas no Valsts Probācijas dienesta. Dažkārt informācija tiek saņemta no izglītības iestādēm par bērnu skolas kavējumiem vai par nepiedalīšanos attālinātajās mācībās, uzvedības grūtībām, par sadarbības trūkumu starp izglītības iestādē un vecākiem. Jāatzīst, ka ne vienmēr šie jautājumi ir nodaļas kompetencē. Gadījumos, kad ģimene jau ir nodaļas redzeslokā, sociālais darbinieks var ar vecāku sarunāties un mudināt vecāku rīkoties. Vecākiem tiek sniegta papildu informācija vai veicināta rīcība, kas ģimenei var palīdzēt pašai risināt problēmas, un atbilstoši Dienesta kompetencei tiek sniegts atbalsts un palīdzība. Dienests dalās ar izvērtēšanas rezultātiem ar iesaistītajiem speciālistiem, ja ģimene to atbalsta.

▪ **Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi no prettiesiskām darbībām cietušām pieaugušām personām**

2022. gadā 20 no vardarbības cietušām sievietēm tika nodrošināts sociālās rehabilitācijas pakalpojums. Pēc saņemtajiem policijas iesniegumiem 236 ģimenēs veikts sociālais darbs. Vardarbīgas uzvedības mazināšanas programmā ar ģimeņu atbalsta nodaļas darbinieka iniciatīvu tika iesaistītas 10 personas, kuras apmeklēja individuālas psihologa konsultācijas, nodrošināja SIA "Mācību centrs MKB". Tā bija

iespēja apgūt sociālās rehabilitācijas kursu vardarbīgas uzvedības mazināšanai, lai novērstu vai mazinātu turpmākus vardarbības riskus.

Darbs ar klientiem/ sociālā gadījuma apraksts Nr. 3 “Darbs ar ģimeni un bērniem”

Ģimenē dzīvo māte, tēvs un četri nepilngadīgi bērni. Ģimene Sociālā dienesta redzeslokā ir no 2016.gada. Tēvam un bērniem ir garīga rakstura traucējumi un vairākas blakus saslimšanas. Bērnu mātei ir garīga rakstura traucējumi, kuri nav diagnosticēti. Veselības traucējumu dēļ ģimenes ikdiena ir stipri apgrūtināta. Vecāki bez atbalsta nespēj pienācīgi nodrošināt bērnu vajadzības, neizprot bērnam atbilstoša uztura nozīmību, nespēj izprast un saplānot ikdienas veicamos uzdevumus. Apjūk jaunās, nezināmās situācijās. Regulāri ir parādi par dzīvesvietu, elektrību, ātrie kredīti u.c.. Naudas līdzekļi ir pietiekami, bet neprasme tos izlietot rada ikdienā situācijas, kad ģimene nespēj nopirkt bērniem nepieciešamo ēdienu. Neizprot bērnu vajadzību, pēc savlaicīgiem medicīnas pakalpojumiem, nepārvietojas sabiedriskajā transportā, jo jūtas neiederīgi. Bērnu aprūpē iesaistās tikai māte, jo tēvs savas diagnozes dēļ nespēj pildīt bērnu aprūpes funkciju. Māte ne vienmēr izprot mediķu norādījumus par bērnu ārstēšanu. (Uzvedība un izpratne apmēram 12 gadus veca bērna līmenī.) Tēvs lieto alkoholu un sociālajam darbiniekam ir aizdomas par narkotisko vielu periodisku lietošanu. Manipulatīvs uzvedības modelis, pagātnē ir arī vardarbības epizodes pret bērnu māti, kuras periodiski atkārtojas. Uz vienu no bērniem tēvam ir atņemtas aizgādības tiesības. Ģimene dzīvo nošķirtu dzīvesveidu no sabiedrības, neapmeklē nekādus pasākumus un izturas ar lielu neuzticību un bailēm. Vairākas reizes ir mainījuši savu dzīvesvietu, lai nebūtu manāmi sociālajam dienestam. Mainoties dzīvesvietām, sociālajam darbiniekam, katru reizi no jauna ir jāiegūst uzticamības pilnas attiecības ar bērnu māti, lai varētu veikt sociālo darbu un sniegt atbalstu ģimenei. Uzticamu attiecību izveidošana prasa vismaz pusgadu, jo ģimene no sadarbības izvairās. Neskatoties uz ģimenes izvairīšanos un neuzticību, sociālajam darbiniekam ir jāspēj izveidot kontaktu un uzticamas attiecības.

Tālākie soļi sociālā darba veikšanai:

- katra ģimenes locekļa un ģimenes kopumā sociālās funkcionēšanas izvērtēšana (t.sk. izglītība, veselība, mājoklis, ēdiens, attiecības, nodarbinātība, u.c.);
- ģimenes risku identificēšana, katra ģimenes locekļa un ģimenes kopumā vajadzības;
- pieejamo resursu un iespējamo šķēršļu un apdraudējumu noskaidrošana;
- problēmas identificēšana, definēšana un specifizēšana;
- plānošana, alternatīvu radīšana problēmu risināšanai/mazināšanai, stratēģiju izvēle;
- sociālās rehabilitācijas plāna (ar mērķiem un konkrētiem uzdevumiem) izstrāde, jeb soļi, kurus secīgi veicot uzlabotos ģimenes sociālā funkcionēšana. Veiksmīgai plāna izpildei ir nepieciešama klienta izpratne un piekrišana rehabilitācijas plānā iekļautajām darbībām. Šajā gadījumā, tas prasa ilgstošu skaidrojošu darbu, jo ģimenei ir liela pretestība un zema izpratne;
- nepieciešamo papildus resursu piesaiste. Sadarbība ar citām institūcijām (NVO, psihologs, medicīnas, izglītības iestādēm, u.c.);
- sociālo pakalpojumu nodrošināšana (ģimenes asistenta atbalsts dažādu sociālo prasmju pilnveidošanā/apgūšanā, t.sk. bērna audzināšanas un aprūpes prasmju pilnveidošanā).
- intervences veikšana sociālās rehabilitācijas plāna īstenošanā;
- intervences novērtēšana (darbības atkārtojas, līdz sasniedz rezultātu). Šajā gadījumā problēmu risināšanai un situācijas uzlabošanai kā viens no primārajiem pakalpojumiem ir ģimenes asistents, bet ģimenes neuzticēšanās dēļ, šo pakalpojumu ir grūti nodrošināt nepieciešamajā apmērā un kvalitātē. Sniedzot ilgstošu skaidrojošu darbu, veidojot uzticamas attiecības, ģimene pakāpeniski sāk pieņemt atbalsta pakalpojumu;

Papildus šīm darbībām, sociālais darbinieks ikdienā seko līdz likumdošanas izmaiņām, seko jaunākajiem pētījumiem un zinātniskajiem rakstiem, lai meklētu piemērotākos risinājumus klienta situācijai, sadarbojas ar institūcijām, lai veicinātu klienta iekļaušanos un problēmsituāciju risināšanu. Izstrādā priekšlikumus jaunu pakalpojumu izveidei, kuri sniedz atbalstu.

SOCIĀLO PAKALPOJUMU NODROŠINĀŠANA

Sociālo pakalpojumu izvērtēšanu, piešķiršanu un administrēšanu nodrošina Sociālo pakalpojumu nodaļa. Nodaļā strādā 26 darbinieki.

Nodaļas funkcijas 2022.gadā:

- sociālo pakalpojumu nodrošināšana novada iedzīvotājiem;
- vides izpēte, aktuālo problēmu identificēšana un sociālo pakalpojumu attīstības programmas izstrāde;
- sabiedrības informēšana par sociālo pakalpojumu pieejamību un saņemšanas kārtību;
- pakalpojumu kvalitātes novērtēšana, analīze un to uzlabošanu;
- sociālo pakalpojumu administrēšana un to sniedzēju uzraudzība;
- citu funkciju izpilde atbilstoši valsts un pašvaldības normatīvo aktu prasībām.

■ Sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi deinstitutionalizācijas procesa ietvaros

2022.gadā Priekullos, Amatā un Cēsīs tika nodrošināti seši sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem (GRT), bērniem ar funkcionāliem traucējumiem (FT) un viņu likumiskajiem pārstāvjiem.

Pakalpojumi Cēsīs:

- DAC personām ar GRT – 28 vietas
- Specializētās darbnīcas – 28 vietas
- DAC bērniem ar FT – 10 vietas
- Atelpas brīdis – 5 vietas
- Sociālās rehabilitācijas pakalpojums – 88 saņēmēji
- Grupu dzīvoklis – 16 vietas

Pakalpojumi Priekullos:

- DAC personām ar GRT – 15 vietas
- Specializētās darbnīcas – 10 vietas

Pakalpojumi Amatā, Spārē:

- DAC personām ar GRT – 10 vietas
- Specializētās darbnīcas – 8 vietas
- Grupu dzīvoklis – 10 vietas
- Sociālās rehabilitācijas pakalpojums – 18 saņēmēji

Pakalpojumu saņēmēmušas

73

personas ar GRT
421 456 €

Pakalpojumu saņēmēmuši

77

bērni ar FT
112 719 €

Pakalpojumu saņēmēmuši

40

Bērnu ar FT likumiskie pārstāvji
11 197 €

Darbs ar klientiem/ sociālā gadījuma apraksts Nr. 4 “Asistenta pakalpojuma nodrošināšana”

Klients vēlas saņemt asistenta pakalpojumu nokļūšanai uz ārstniecības iestādi hemodialīzes saņemšanai. Pārbaudot datu bāzē esošos dokumentus, sociālais darbinieks konstatē, ka Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija (turpmāk - VDEĀVK), piešķirot invaliditātes grupu, nav pareizi noformējis asistenta pakalpojuma piešķiršanu ar konkrēto hemodialīzes saņemšanas mērķi, kas ļauj piešķirt asistenta pakalpojumu 40 stundas mēnesī ar transporta izdevumu kompensāciju. Ģimenes ārsta izziņā, savukārt, norādīts, ka hemodialīze ir klienta veselībai un pat dzīvībai svarīgs faktors. Neko gaidīt vai atlikt nedrīkst.

Izvērtējot klienta situāciju, secināms, ka:

1. asistenta pakalpojumu atbilstoši normatīvajiem aktiem šobrīd nevar piešķirt;
2. klientam hemodialīzes procedūra nepieciešama 3 reizes nedēļā. Pats aizbraukt uz procedūras saņemšanas vietu var, bet atpakaļ braukt ar sabiedrisko transportu nav spēka, nav arī iespējams līdz dzīvesvietai atbraukt ar vienu sabiedriskā transporta līdzekli bez pārsēšanās;
3. nav ģimenes locekļu, kuri spētu pavadīt, un ģimenei nav sava personiskā transportlīdzekļa;
4. ģimenes ienākumi nav tik lieli, lai spētu izmantot maksas pakalpojumu par atvešanu mājās no procedūras.
5. Hemodialīzes procedūru pārtraukt nedrīkst – dzīvībai bīstami.

Sociālā darbinieka tālākā rīcība situācijas atrisināšanai:

1. sadarbojoties ar PPAN (Pilngadīgo personu atbalsta nodaļa) sociālo darbinieku, tiek risināts jautājums par palīdzību klientam atrisināt problēmu ar VDEĀVK – atbilstošu dokumentu sakārtošana, iepriekšējā VDEĀVK lēmuma pārskatīšana.
2. sadarbojoties ar SPN (Sociālās palīdzības nodaļa) sociālās palīdzības organizatoru, tiek risināts jautājums par krīzes pabalsta piešķiršanu, lai risinātu finansiālo situāciju.
3. tiek piešķirts Sociālā dienesta transporta pakalpojums, lai tiktu nodrošināta procedūras saņemšanas nepārtrauktība līdz pārējo jautājumu atrisināšanai.
4. pēc visu dokumentu sakārtošanas atbilstoši asistenta pakalpojuma piešķiršanai, palīdzot klientam atrast asistentu, kurš ar savu transporta līdzekli gatavs nodrošināt pakalpojumu, klients šobrīd regulāri saņem sev tik svarīgo hemodialīzes procedūru.

Darbs ar klientiem/ sociālā gadījuma apraksts Nr.5 “Transporta pakalpojuma nodrošināšana”

Šobrīd ir identificējušās vairākas sabiedrības grupas, kuras lūdz transporta pakalpojumu dažādu sociālu situāciju risināšanai:

1. vientuļie pensionāri vai atsevišķi no bērniem dzīvojošie seniori, kuru bērni dzīvo vai nu ārzemēs, vai arī izrāda mazu interesi par saviem vecākiem, seniori vieni bez palīdzības nespēj nokļūt līdz sabiedriskajam transportam, nespēj tajā iekāpt, nespēj orientēties vidē un atbilstoši mūdienu prasībām kārtot nepieciešamās lietas;
2. daudz bērnu ģimenes ar dažāda vecumā bērniem un bērniem invalīdiem;
3. personas ar invaliditāti – ar kustību un garīga rakstura traucējumiem.

Situācijas, kuras tiek risinātas ar Sociālā dienesta resursiem (transports + personāls):

1. nokļūšanai uz medicīnas iestādēm veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanai – izmeklējumi, procedūras, operācijas u.c.;
2. atvešanai no stacionāra, uz kuru aizved NMP dienests, bet pēc dažām stundām pacientam jānokļūst mājās. Reizēm tiek sniegtas nepatīkamas ziņas no medicīnas iestādēm par klienta veselības stāvokli, ka persona pati spēj pārvietoties, bet, aizbraucot pēc klienta ar vieglo transporta līdzekli, secināms, ka personu var transportēt tikai guļus stāvoklī;
3. bērnu nokļūšana specializētajās skolās, kuras neatrodas mūsu novadā, bet gan tikai Rīgā;
4. senioru nokļūšanai uz valsts vai pašvaldības iestādēm – pasts, bankas, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde dokumentu kārtošanai u.c. ne visi seniori paši spēj to izdarīt bez palīdzības.

Veiksmīgi atrisināts gadījums klienta interesēs.

Dzīvības ģimenē, kura dzīvo lauku teritorijā, ir bērns ar redzes problēmām un vēl citiem attīstības traucējumiem, kuram nepieciešama izglītības iegūšana specializētajā skolā vājredzīgiem un neredzīgiem bērniem Rīgā, Juglā. Tā kā ģimenē mātes aprūpē ir bērns zīdaiņa vecumā, tad māte nevar nodrošināt bērna nokļūšanu katru pirmdienā skolā Rīgā un katru piektdienu mājās no skolas. Šo iespēju nodrošina Dienesta transports (šoferis kopā ar aprūpētāju -pavadoni. Ir gadījumi, kad bērna rīcība ir neprognozējama). Bija nepieciešams adaptācijas periods, lai bērns pierastu pie cilvēkiem, ar kuriem bez mātes klātbūtnes jābrauc vienā transporta līdzeklī. Šobrīd ir izdevies situāciju atrisināt un palīdzēt ģimenei ar bērniem.

SOCIĀLĀ PALĪDZĪBAS NODROŠINĀŠANA

Iedzīvotāju ienākumu izvērtēšanu sociālās palīdzības saņemšanai un sociālās palīdzības pabalstu piešķiršanu Cēsu novadā nodrošina Sociālās palīdzības nodaļa. Nodaļā strādā 13 darbinieki.

Nodaļas galvenie uzdevumi 2022.gadā:

- nodrošināt pieejamu un vienlīdzīgu sociālo palīdzību visā novadā;
- sniegt atbalstu Ukrainas civiliedzīvotājiem;
- nodrošināt energoresursu atbalstu.

Lielākais izaicinājums pērn nodaļai bija Ukrainas civiliedzīvotājiem piešķiramie pabalsti - aprēķini un lēmumi bija jāsaģatavo ārkārtīgi īsā laikā un ik dienu lielā skaitā.

Darbs ar klientiem/ sociālā gadījuma apraksts Nr.6 "Trūcīgas /maznodrošinātas mājsaimniecības statusa un mājokļa pabalsta piešķiršana"

Apkures sezonā strauji pieaugot energoresursu cenām, mājsaimniecībām ar zemiem ienākumiem pastāvēja risks nespēt norēķināties par mājokli, īpaši pensijas vecuma personām un personām ar invaliditāti. Līdz ar to pieauga iedzīvotāju skaits, kuri vērsās pēc palīdzības. Sociālā dienesta klienti ir ļoti dažādi, ir tādi, kuri akurāti ir visus dokumentus sakārtojuši iesniegšanai Dienestā, bet samērā daudz ir klientu, kuri dokumentus iesniedz pa daļām, kāds no dokumentiem tiek iesniegts rakstiski, kāds pēc dažām dienām iesniegts elektroniski.

Darbs ar klientu. Ievērojot to, ka aktuāla ir datu aizsardzības, sauksim viņu par Pēteri. Pēteris 28.februārī ievietoja Sociālā dienesta pastkastītē (pie ārdurvīm) iesniegumu ar lūgumu pagarināt trūcīgās mājsaimniecības statusu un piešķirt mājokļa pabalstu. Lai veiktu personas izvērtēšanu trūkst nepieciešamo dokumentu - personas kredītiestādes sistēmas kontu pārskatu par pilniem pēdējiem trim kalendāra mēnešiem, tāpat mājokļa pabalsta aprēķināšanai nepieciešami ar mājokļa lietošanu saistīto maksājumu rēķini, kuros norādīti faktiskie izdevumi. Pēteris ir informēts, kādi dokumentu iesniedzami Dienestā, pēc palīdzības viņš vērsās regulāri. Klients tiek sazvānīts un uzaicināts iesniegt trūkstošos dokumentus, Pēteris ierodas Dienestā un iesniedz dokumentus, klientam ir divi konti, viņš atnes tikai vienas bankas konta pārskatus, tāpēc viņš tiek aicināts pie Dienesta esošajiem - klientiem paredzētajiem datoriem izdrukāt otras bankas pārskatus, bet klients pieejas kodus otrai bankai ir atstājis mājās. Klients tiek uzaicināts vēlreiz vērsties Dienestā un iesniegt iztrūkstošo informāciju. Pēteris ierodas Dienestā ar otras bankas pārskatiem, un 20.03. ir saņemta pilna informācija, veikta klienta izvērtēšana un mājokļa pabalsta aprēķins.

Esam ievērojuši, ka pastāv nopietnas problēmas, īpaši laukos, iedzīvotājiem iegādājoties cieto kurināmo – iegādes brīdī klientiem netiek izsniegti stingrās uzskaites dokumenti (kvītis, čeki), līdz ar to iedzīvotājam nav iespējams pierādīt esošo darījumu, savukārt Sociālajam dienestam nav iespējams piešķirt tik ārkārtīgi nepieciešamo cietā kurināmā iegādes pabalstu.

TRŪCĪGA UN MAZNODROŠINĀTA MĀJSAIMNIECĪBA

TRŪCĪGA
mājsaimniecība

272 € →

Ienākumu sliekšnis pirmajai un vienīgajai
personai mājsaimniecībai

190 € →

Katrai nākamajai personai
mājsaimniecībā

MAZNODROŠINĀTA
mājsaimniecība

← 332 €

← 232 €

Trūcīgas personas (ģimenes) statuss 2022. gadā piešķirts 1469 mājsaimniecībām un attiecīgi maznodrošinātas ģimenes statuss – 413 mājsaimniecībām.

SOCIĀLĀS PALĪDZĪBAS PABALSTI

■ Pamata sociālās palīdzības pabalsti

Garantētā minimālā ienākuma
(GMI) pabalsts

278 mājsaimniecībām
98 199,29€

Mājoķļa pabalsts

1153 mājsaimniecībām
233 073,48€

■ Papildu sociālās palīdzības pabalsti

- Atsevišķu izdevumu segšanai trūcīgām un maznodrošinātām mājsaimniecībām

Mācību gada uzsākšanai

43
2 370€

Medicīnisko izdevumu
apmaksai

891
41 503,29€

Sociālās rehabilitācijas plānā
noteikto mērķu sasniegšanai

9
783,94€

- Pabalsts krīzes situācijā

57
17 204,44€

PAŠVALDĪBAS BRĪVĀS INICIATĪVAS PABALSTI

Par bērna piedzimšanu

347

69 400€

Mācību gada uzsākšanai
bērniem ar invaliditāti un
daudzbērnu ģimenēm

1062 bērniem

31 860€

Medicīnisko izdevumu
apmaksai vientuļiem senioriem

53

3 251,70€

Aizgādņiem

22

4 359,48€

Politiski represētām
personām un nacionālās
pretošanās kustības
dalībniekiem

294

14 700€

Černobiļas
atomelektrostacijas
avārijas seku
likvidēšanas dalībniekiem

32

1 600€

Apbedīšanai

57

16 099,82€

100 gadu
jubilejā

4

4 00€

No ieslodzījuma
atbrīvotai personai

10

500

ATBALSTS BĒRNIEM BĀREŅIEM UN BEZ VECĀKU GĀDĪBAS PALIKUŠIEM BĒRNIEM, AUDŽUĢIMENĒM UN AIZBILDŅIEM

Valsts noteiktās sociālās garantijas bāreņiem

Naudas līdzekļu izmaksa
patstāvīgas dzīves
uzsākšanai

17

3 815,00 €

Vienreizējs pabalsts
sadzīves priekšmetu
un mīkstā inventāra
iegādei

17

13 970,85€

Pabalsts ikmēneša
izdevumiem

12

27 701,75€

Mājokļa pabalsts bez
vecāku gādības palikušam
bērnam

5

9 078,03€

Valstī noteiktie pabalsti un atlīdzība audžuģimenēm

Ikmēneša pabalsts
audžuģimenei bērna
uzturam

21 (ģimenes)

94 546,89€

Audžuģimenei bērna
apgērba un mīkstā
inventāra iegādei

21

10 170,51€

Atlīdzība audžuģimenei, ja
bērnu ievieto uz laiku, kas
ir mazāks par mēnesi
2022.gadā nav pieprasīts

■ Pašvaldības noteiktais atbalsts bāreņiem, audžuģimenēm un aizbildņiem

Vienreizējs pabalsts,
ievietojot bērnu
audžuģimenē vai ieceļot
bārenim aizbildni

8

800 €

Mācību gada
uzsākšanai

24

720 €

Bārenim sociālās
rehabilitācijas plānā
noteikto mērķu
sasniegšanai

2022.gadā nav pieprasīts

Aizbildnim par aizbildņa
pienākumu pildīšanu

55

21 864,45€

ĒDINĀŠANAS MAKSAS ATVIEGLOJUMI

Vēl 2022.gada 1. pusgadā ēdināšanas atvieglojumi tika piešķirti pēc bijušo novadu saistošajiem noteikumiem. Jaunie, vienotie saistošie noteikumi visā Cēsu novada teritorijā stājās spēkā 2022.gada 22.julijā paredzot, ka Cēsu novada Sociālais dienests atbalstu piešķir tiem izglītojamajiem, kuri mācās citu pašvaldību vai valsts dibinātās izglītības iestādēs. Bērniem no trūcīgām vai maznodrošinātām mājsaimniecībām, daudzbērnu ģimeņu bērniem un bērniem ar invaliditāti, kā arī bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, kuri mācās kādā no Cēsu novada izglītības iestādēm, ēdināšanas maksas atvieglojumu piešķir izglītības iestāde, kurā bērns mācās.

Bērniem no trūcīgām vai
maznodrošinātām
mājsaimniecībām

29

6 264,83 €

Daudzbērnu ģimeņu bērniem
un bērniem ar invaliditāti

130

247 381,24 €

Bērniem bāreņiem

16

2344,76 €

PABALSTS MĀJOKĻA VIDES PIELĀGOŠANAI

4

16 428,60 €

DARBS UKRAINAS KARA BĒGLU ATBALSTAM

Sākoties karam Ukrainā, kā pirmo atbalstu Ukrainas kara bēgļiem Sociālais dienests nodrošināja krīzes un GMI pabalstu. Iedzīvotājiem, kuriem bija nepieciešams papildu atbalsts, tika sniegta palīdzība medicīnas izdevumu apmaksai un mājokļa pabalsts. Ar valsts, pašvaldības un Cēsu novada iedzīvotāju un uzņēmēju atbalstu tika nodrošināta izmitināšana. Atveroties Ukrainas atbalsta centram Cēsis, konsultācijas un nepieciešamo sociālo palīdzību (mentora pakalpojumus) nodrošināja arī trīs sociālā dienesta speciālistes. Sociālā dienesta vadītājs, kā pirmā kontaktpersona nodrošināja pirmo atbalstu bēgļiem. Liela atsaucība palīdzības sniegšanā tika saņemta no biedrības "Be The Light", kura nodrošināja apģērbus un pārtiku tiem Ukrainas civiliedzīvotājiem, kuri Latvijā bija ieradušies vien ar dažām lietām. 2022. gada 31. decembrī Cēsu novadā reģistrēti 1 026 Ukrainas kara bēgļi, kopumā 2022. gadā dažāda veida atbalsts sniegta ~ 1 300 Ukrainas civiliedzīvotājiem.

Krīzes izziņas Ukrainas
civiliedzīvotājiem
392
(mājsaimniecības)

GMI pabalsts
548 (mājsaimniecības)
290 490 €

Mājokļa pabalsts
24
7 007,61 €

Krīzes pabalsts
392
181 308 €

Ārkārtas aizbildņi
11
51 089,86 €

Pabalsts medicīnas
izdevumu apmaksai
99
3884,71 €

Atbalsts izmitināšanai
133
26 740,70 €

SADARBĪBA AR CITĀM INSTITŪCIJĀM, SEKMĒJOT LABVĒLĪGAS VIDES VEIDOŠANU NOVADĀ

2022. gadā Sociālais dienests uzsāka sadarbību ar biedrību “Cerību spārni” grupu mājas pakalpojuma nodrošināšanai pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem.

Sadarbība ar organizācijām sociālo pakalpojumu nodrošināšanā:

- Biedrība “Rīgas pilsētas “Rūpju bērns””
- Biedrība “Latvijas Samariešu apvienība”
- Biedrība “Cerību spārni”
- Nodibinājums “Latvijas Evanģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs”
- Ģimenes centrs “Mūsu nākotne”

Ar ļoti lielu biedrības “Be The Light” iesaisti 2022.gadā spējām sniegt pirmo palīdzību Ukrainas kara bēgļiem, kuri ieradās Cēsu novadā. Biedrība pērn sniedza regulāru atbalstu arī vientuļajiem, vienatnē dzīvojošiem senioriem, piegādājot siltu maltīti.

Gada nogalē biedrība “Labākai rītdienai” Cēsis atvēra labdarības virtuvi “Karotes”, nodrošinot mazaizsargātākos ar siltu zupu.

Pēc novadu apvienošanās 2022.gadā uzsākta sadarbība ar vairākām jaunām novada nevalstiskajām organizācijām, gan sociālās jomas projektu realizācijā, gan arī piešķirot dotācijas organizāciju pamatdarbības nodrošināšanai – biedrība “Dzīvotprieks”, Amatas pagasta pensionāru biedrībai “Dzīvesprieks”, biedrībai “Vecpiebalga savējiem”, biedrībai “Vecpiebalgas rūķi”, biedrībai “Ģimenes atbalsta rokdarbu darbnīca”, Latvijas Nedzirdīgo savienībai.

Ar biedrības “Dzaima”, SIA “Cēsu klinika” Rehabilitācijas nodaļas, Kristu Acharač Nevis un AS “Cēsu alus” atbalstu, 2022.gada nogalē sagādātas dāvanas sociālā dienesta redzes lokā nonākušajiem bērniem.

Sadarbība ar Cēsu novada sociālās jomas nevalstiskajām organizācijām:

- Biedrības “Be The Light”
- Latvijas Kaulu, locītavu un saistaudu slimnieku biedrības Cēsu nodaļa
- Cēsu Invalidu biedrība
- Cēsu pilsētas pensionāru biedrība “Cēsu pensionāri”
- Latvijas Sarkanā Krusta Cēsu nodaļa
- Latvijas Multiplās sklerozes slimnieku asociācijas Cēsu nodaļa
- Biedrības “MSs- Cēsis”
- Latvijas Neredzīgo biedrības Cēsu teritoriālā organizācija
- Latvijas Nedzirdīgo savienība
- Latvijas Politiski represēto Cēsu biedrība
- Ģimenes centrs “Mūsu nākotne”
- Sieviešu resursu centrs “Prieks”
- Sabiedriskā organizācija “Daugavas vanagi Latvijā” Cēsu nodaļa
- Biedrība “Kiwanis Cēsis”
- Biedrība “Brīnummāja”
- Biedrība “Lauku sieviešu atbalsta grupa “Vaive””
- Biedrība “Dzīvotprieks”
- Amatas pagasta pensionāru biedrība “Dzīvesprieks”
- Biedrība “Vecpiebalga savējiem”
- Biedrība “Vecpiebalgas rūķi”
- Biedrība “Ģimenes atbalsta rokdarbu darbnīca”

604 720,271€

piesaistītie finanšu līdzekļi projektos

PROJEKTI, KURU ĪSTENOŠANA PABEIGTA

- 2022.gada 2.ceturksnī noslēdzās ERAF projekta “Daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs “Cēsis”” realizācija, kura ilga no 2019. gada 3. jūlija. Projekta ietvaros ir izveidoti 6 sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi – dienas aprūpes centrs, specializētās darbnīcas un grupu dzīvokļi pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem un dienas aprūpes centrs, pakalpojums “Atelpas brīdis” un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi bērniem ar funkcionāliem traucējumiem un viņu vecākiem.
- Labklājības ministrijas (LM) koordinētais pilotprojekts “Ģimenes asistenta pakalpojuma aprobešana”. Asistentu pakalpojums tika nodrošināts 7 ģimenēm, to starpā, 4 ģimenes ir apguvušas prasmes un spēj turpmāk patstāvīgi organizēt savu dzīvi bez atbalsta. Pakalpojumu saņēma ģimenes, kuru spējas sociāli funkcionēt un iekļauties sabiedrībā dažādu sociālu, garīgu vai fizisku traucējumu dēļ ir apgrūtinātas. Pakalpojuma ietvaros tiek veicināta sociālo prasmju apguve, pilnveide un apgūto prasmju nostiprināšana, nodrošinot klientam individuālu konsultatīvu, praktisku, izglītojošu, asistējošu un emocionālu atbalstu dzīvesvietā un sociālajā vidē.
- 2022.gada 1. jūnijā Cēsu novada Sociālais dienests iesaistījās LM koordinētajā pilotprojektā “Metodika sociālajam darbam ar jauniešiem”. Projekta ietvaros tiks aprobēta izstrādātā metodika sociālajā darbā ar jauniešiem, kur īpaša nozīme tika pievērsta „pieredžu izglītības” apzināšanai un piesavināšanās konceptam (aplim), kas dos iespēju labāk izprast, kā modelis izmantojams darbā ar jauniešiem. Projekta aktivitātes norisinājās 6 mēnešu jeb līdz 2022.gada 30.novembrim.

PROJEKTI, KURU ĪSTENOŠANA TURPINĀS

- ESF projekta “Vidzeme iekļauj” ietvaros līdz 2022.gada 31.decembrim kopumā³ sabiedrībā balstīti sociāli pakalpojumi nodrošināti 154 bērniem ar funkcionāliem traucējumiem, 81 pilngadīgai personai ar garīga rakstura traucējumiem un 49 bērnu likumiskajiem pārstāvjiem.
- Labklājības ministrijas realizētajā projektā „Par supervīzijas pakalpojuma nodrošināšanu” 2022.gadā supervīzijas nodrošinātas 46 sociālā darba speciālistiem.
- Eiropas Sociālā fonda projekta “Pasākumi Cēsu novada pašvaldības iedzīvotāju veselības veicināšanai un slimību profilaksei” ietvaros 2022.gadā tika nodrošinātas nometne bērniem un pilngadīgām personām ar invaliditāti, nometnes trūcīgo un maznodrošināto ģimeņu bērniem, kā arī peldēšanas nodarbības senioriem.

PROJEKTI, KURU ĪSTENOŠANA UZSĀKTA

- 2022. gada 1.septembrī Cēsu novada Sociālais dienests iesaistās LM realizētajā pilotprojektā “Metodikas “Sociālais darbs kopienā” izstrāde”, veicinot sociālo darbu kopienā, lai palīdzētu kopienai sasniegt augstāku labklājības līmeni, paaugstinātu pašorganizēšanās prasmes, kā arī uzņemties atbildību pašiem par savu rīcību un apkārtējo vidi.

³ ESF projekta “Vidzeme iekļauj” norises laikā no 2016. gada līdz 2022.gada 31.decembrim

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Cēsu novada Sociālais dienests 2022.gadā turpināja attīstīt komunikāciju ar sabiedrību, izmantojot Cēsu novada pašvaldības informatīvo izdevumu "Cēsu Vēstis", reģionālo laikrakstu "Druva", mājas lapu www.cesis.lv, Sociālā dienesta un Cēsu novada pašvaldības Facebook kontu un sazinoties ar e-pastu starpniecību.

71

izziņota preses
relīze

185

publicācijās pieminēts
Sociālais dienests

16

raksti publicēti
informatīvajā izdevumā
"Cēsu Vēstis"

5

izstrādāti bukleti par
sociālo palīdzību un
pakalpojumiem

66

Ziņas publicētas
Facebook kontā

13

Izstrādāti vizuālie
materiāli, t.sk.
infografikas

39

reizes Sociālais dienests
vai tā speciālisti
pieminēti laikrakstā
"Druva"

Uzņemtie viesi pieredzes apmaiņas vizītē:

- pārstāvji no Latvijas Pašvaldību savienības;
- speciālisti no Ādažu novada Sociālā dienesta un Attīstības pārvaldes;
- speciālisti no Aizkraukles novada Sociālā dienesta; biedrība "Dižvanagi".

Cēsu novada Sociālā dienestu specialistu pieredzes vizītes:

- tikšanās ar Ādažu novada Sociālā dienesta speciālistiem Ādažos;
- par deinstitutionalizācijas ietvaros izveidotajiem pakalpojumiem Vidzemes plānošanas reģiona organizēta pieredzes apmaiņas vizīte uz Kurzemi un Latgali;
- Tabasalu (Igaunija), lai gūtu pieredzi un ieskatu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanā Pihlakodu pansionātā
- Tikšanās ar Talsu novada Sociālā.

2023.GADA MĒRĶI UN PRIORITĀTES

Sociālā dienesta mērķis 2023.gadā ir nodrošināt ikvienam novada iedzīvotājam pieejamu, kvalitatīvu un vienotu sociālo pakalpojumu pieejamību visā novada, kā arī attīstīt kvalitatīvas sociālās palīdzības saņemšanas iespējas, kas efektīvi spēj reaģēt uz visām sociālā riska grupu vajadzībām. 2023.gada prioritāte ir strādāt pie darbinieku specializācijas, jaunu darbinieku piesaistes un kvalitātes vadība sistēmas ieviešanas, un noslodzes izvērtēšanas.

Sociālās palīdzības nodaļas prioritātes:

- vienādu iespēju nodrošināšanu visiem novada iedzīvotājiem saņemt to vajadzībām atbilstošu sociālo palīdzību, materiālo atbalstu un sociālās garantijas;
- darbs pie darbinieku vienāda darba stila nostiprināšanas visā novada teritorijā;
- regulāras, kvalitatīvas apmācības, supervīzijas.

Sociālo pakalpojumu nodaļas prioritātes:

- izstrādāt un ieviest optimālāko sociālo pakalpojumu pēctecību pēc DI projekta beigām;
- veikt nodaļas strukturālās izmaiņas atbilstoši pakalpojumu nodrošināšanas nepieciešamībai;
- aktīvāk un efektīvāk informēt sabiedrību par sociālajiem pakalpojumiem un to saņemšanas kārtību Cēsu novadā;
- sakārtot un uzlabot SOPA programmas pielietojumu ikdienas darbā;
- izveidot strukturētu pakalpojumu kvalitātes novērtēšanas sistēmu, veikt pakalpojumu analīzi un kvalitātes pilnveidošanu;
- sadarbībā ar kopienas speciālistiem veikt sociālās vides izpēti un iedzīvotāju vajadzību apzināšanu;
- veidot un attīstīt Pakalpojumu nodaļas darbinieku tradīcijas un kolektīva vienotību.

Ģimeņu ar bērniem atbalsta nodaļas prioritātes:

- pakāpeniska jaunās metodikas ieviešana darbā ar ģimenēm;
- apgūto metodiku un pieeju pielietošana darbā ar gadījumiem;
- starpprofesionālās un starpinstitūciju sadarbības modeļa pilnveide bērnu tiesību aizsardzības jomā;
- sociālā darba un sociālo pakalpojumu "groza" attīstības/pilnveidošanas koncepta izstrādāšana darbā ar ģimenēm ar bērniem (preventīvais darbs, agrīnas intervences/intervences pakalpojumi, aizsardzības pakalpojumi);
- uzvedības sociālās korekcijas un sociālās palīdzības programmas īstenošanas procesu pilnveidošana;
- psihosociālās konsultēšanas pakalpojuma ieviešana ģimenēm;
- atbalsta/izglītojošo grupu nodrošināšana ģimenēm ar bērniem;
- dalība LM pilotprojektos, to īstenošana praksē;
- darbs pie procesu aprakstiem;
- jautājumu risināšana, kas saistīti ar atbilstošu un piemērotu darba vides (telpu iekārtošanu) nodrošināšanu ģimeņu ar bērniem konsultēšanai.

Pilngadīgo personu atbalsta nodaļas prioritātes:

- dalība Labklājības ministrijas pilotprojektos un to īstenošana praksē;
- apgūto metodiku pielietošana praksē darbā ar sociālajiem gadījumiem;
- izveidoto sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu nodrošināšana un to attīstība nākotnē;
- sociālā darba un pakalpojumu kvalitātes uzlabošana, procesu aprakstu un lēmumu projektu izstrāde.

Papildus jau minētajiem uzdevumiem viena no Cēsu novada sociālā dienesta 2023.gada prioritātēm ir nodrošināt darbiniekus ar visu nepieciešamo aprīkojumu darbam, jo šī brīža darba vietu aprīkojums

(tehniskais aprīkojums, mēbeles) ir nepilnīgs vai novecojis. Viena no prioritātēm ir darbinieku drošība darbā (drošības pogas katrā darba vietā).